

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

ПРАВА ЛЮДИНИ ПОЧИНАЮТЬСЯ З ПРАВ ДИТИНИ
рекомендаційний бібліографічний список

Упорядник Литовченко О. В., головний бібліограф відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності

Бібліографічний редактор Самчук Л. І., завідувач відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності

На виконання указу Президента України від 14 листопада 2017 р. № 361/2017 «Про оголошення в Україні 2018 року Роком реалізації правопросвітницького проекту «Я маю право!» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 681-р «Про затвердження плану заходів з проведення у 2018 році Всеукраїнського тижня права» фахівцями Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського підготовлено рекомендаційний бібліографічний список «Права людини починаються з прав дитини».

Список складається з чотирьох розділів:

1. Нормативно-правові акти з питань захисту прав дитини.
2. Права дитини в сучасному суспільстві.
2. Захист прав та свобод дитини.
3. Сценарії виховних заходів, уроків.

Матеріали розміщено за українською абеткою. Список має наскрізну нумерацію. Хронологічні рамки дібраного матеріалу – 2015–2018 рр.

Бібліографічний список адресовано вчителям і організаторам виховної роботи закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

**I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ
З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ**

1. **Конвенція про права дитини** [Електронний ресурс] : прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листоп. 1989 р. та набула чинності 2 верес. 1990 р. ; ратифікована Постановою Верховної Ради України від 27 лют. 1991 р. № 789XII (78912) та набула чинності для України 27 верес. 1991 р. // Законодавство України. – Текст. дані. – Київ, 2003. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення 21.11.14) – Назва з екрана.

2. **Конституція України** [Електронний ресурс] : прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. : [станом на 02.06.2016] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Київ, 2016. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page> (дата звернення 21.11.14) – Назва з екрана.

3. **Про внесення змін до Типового положення про комісію з питань захисту прав дитини і Положення про загальноосвітній навчальний заклад** : постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 576 // Інформ. зб. та комент. М-ва освіти і науки України. – 2017. – № 10. – С. 20–21. – Додаток.

4. **Про затвердження плану заходів з проведення у 2018 році Всеукраїнського тижня права** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 26 верес. 2018 р. № 681-р // Урядовий портал : [єдиний веб-портал органів виконавчої влади України]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-iv-z-provedennya-u-2018-roci-vseukrayinskogo-tizhnya-prava> (дата звернення: 26.10.2018). – Назва з екрана.

5. **Про затвердження плану заходів на 2018 рік щодо реалізації правопросвітницького проекту «Я маю право!»** [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 14 берез. 2018 р. № 155-р // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2018-%D1%80> (дата звернення: 26.10.2018). – Назва з екрана.

6. **Про оголошення в Україні 2018 року Роком реалізації правопросвітницького проекту «Я маю право!»** [Електронний ресурс] : указ Президента України від 14 листоп. 2017 р. № 361/2017 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/361/2017> (дата звернення: 26.10.2018). – Назва з екрана.

7. **Про освіту** [Електронний ресурс] : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 26.10.2018). – Назва з екрана.

8. **Про охорону дитинства** [Електронний ресурс] : Закон України від 26 квіт. 2001 р. № 2402-III : [станом на 25.07.2018] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення 26.10.2018). – Назва з екрана.

9. **Рекомендації парламентських слухань на тему: «Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист»** [Електронний ресурс] : схвалено постановою Верхов. Ради України від 22 лют. 2017 р. № 1906-VIII // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-19> (дата звернення: 26.10.2018). – Назва з екрана.

II. ПРАВА ДИТИНИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

10. **«Будуємо майбутнє разом»**. Модуль 1. Права та обов'язки : книга учасника/учасниці / [авт.: Качуровська Вікторія, Строева Наталія, Янковець Вікторія]. – Київ : АВД Плюс, 2016. – 52 с.

11. **Відавська, Е.** Права дитини як важливий аспект виховного процесу / Е. Відавська // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2018. – № 29. – С. 29–34. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2018_29_7 (дата звернення: 22.12.2018).

12. **Войцях, Т.** Дієздатність і правоздатність дитини / Тетяна Войцях // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 12–17. – Бібліогр.: 8 назв.

13. **Войцях, Т.** Права дитини: історична ретроспектива / Тетяна Войцях // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 6–11. – Бібліогр.: 7 назв.

14. **Гончаренко, О. А.** Право доступу до Інтернету як складова прав дитини / О. А. Гончаренко // Право та інновації. – 2016. – № 4. – С. 23–29. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2016_4_5 (дата звернення: 04.10.2018).

15. **Губаль, Ю. В.** Концептуальні підходи щодо визначення категорій «дитина» та «права дитини» за вітчизняним та міжнародним законодавством / Ю. В. Губаль // Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту. Серія: Юриспруденція : зб. наук. пр. / Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса, 2015. – Вип. 16. – С. 33–34. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2015_16\(1\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2015_16(1)_10) (дата звернення: 09.10.2018).

16. **Денисенко, Ю. М.** Роль Уповноваженого Президента України з прав дитини у забезпеченні прав та законних інтересів малолітніх: адміністративно-правовий аспект / Ю. М. Денисенко // Молодий вчений. – 2015. – № 6. – С. 120–122. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_6\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_6(2)_31) (дата звернення: 14.10.2018).

17. **Дрозд О. Ю.** Міжнародні стандарти забезпечення прав і законних інтересів дитини та їх імплементація в законодавство України / О. Ю. Дрозд, Т. В. Хуторянська // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2015. – Вип. 75. – С. 255–261. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2015_75_39 (дата звернення: 14.10.2018).

18. **Єжова, Т. Є.** Забезпечення права дітей на працю: педагогічний аспект / Т. Є. Єжова // Молодий вчений. – 2016. – № 6. – С. 433–437. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_6_109 (дата звернення: 14.10.2018).

19. **Єжова, Т. Є.** Педагогічні умови забезпечення права дітей на вільне висловлення думки та отримання інформації / Т. Є. Єжова // Молодий вчений. – 2015. – № 6. – С. 23–27. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_6\(3\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_6(3)_7) (дата звернення: 14.10.2018).

20. **Єжова, Є.** Проблема забезпечення прав дітей у теорії та історії педагогіки (кінець 19-го – поч. 20-го ст.) / Є. Єжова // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук. пр. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2015. – Вип. 52. – С. 231–236. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2015_52_40 (дата звернення: 14.10.2018).

21. **Зілковська, Л. М.** Сутність конституційних гарантій прав дітей і їх взаємозв'язок із сімейним правом / Зілковська Л. М. // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Серія: Правознавство / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – Т. 20, вип. 2. – С. 15–22. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_prav_2015_20_2_4 (дата звернення: 14.10.2018).

22. **Китайка, О. В.** Гарантії прав і свобод дитини в Україні: поняття та зміст / О. В. Китайка // Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту. Серія: Юриспруденція : зб. наук. пр. / Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса, 2015. – Вип. 13. – С. 50–52. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2015_13\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2015_13(1)_13) (дата звернення: 12.10.2018).

23. **Ковальчук, А. Ю.** Гарантування права дітей на працю / А. Ю. Ковальчук // Наше право. – 2015. – № 3. – С. 64–69. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_3_12 (дата звернення: 12.10.2018).

24. **Коломоєць, Н. В.** Права дитини як об'єкт правової охорони держави / Н. В. Коломоєць, П. В. Коломоєць // Вісн. Харків. нац. ун-ту внутр. справ : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2016. – Вип. 4. – С. 29–34. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2016_4_7 (дата звернення: 09.10.2018).

25. **Кропівницька, М.** Природа раннього втручання у сфері забезпечення прав дитини в контексті теорії та законодавства / М. Кропівницька // Юрид. вісн. – 2017. – № 2. – С. 34–39. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2017_2_8 (дата звернення: 09.10.2018).

26. **Маковецька, В. В.** Забезпечення права дитини на належне виховання в сім'ї трудових мігрантів / В. В. Маковецька // Вісн. Нац. техн. ун-ту України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. пр. / Нац. техн. ун-т України «КПІ». – Київ, 2017. – № 1/2. – С. 212–215. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2017_1-2_39 (дата звернення: 26.09.2018).

27. **Навроцький, О. О.** Види адміністративно-правових гарантій забезпечення прав дитини в Україні / О. О. Навроцький // Вісн. Запорізь. нац. ун-ту. Юридичні науки : зб. наук. пр. / Запорізь. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2017. – № 1. – С. 69–74. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2017_1_11 (дата звернення: 17.10.2018).

28. **Навроцький, О. О.** Набуття дитиною адміністративної дієздатності як самостійного елементу адміністративної правосуб'єктності дитини в аспекті реалізації її права на дошкільну та загальну середню освіту / О. О. Навроцький // Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту. Серія: Юриспруденція : зб. наук. пр. / Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса, 2017. – Вип. 27. – С. 41–44. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2017_27_13 (дата звернення: 17.10.2018).

29. **Навроцький, О.** Поняття адміністративно-правових гарантій забезпечення прав дитини в Україні / О. Навроцький // Evropsky politicky a pravni diskurz = European political and law discourse / Družstvo «Jižní Palmíra». – Brno, 2017. – Vol. 4, Iss. 1. – С. 172–176. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_1_30 (дата звернення: 16.10.2018).

30. **Навроцький, О.** Шляхи удосконалення адміністративної відповідальності за порушення прав дитини в сучасному адміністративному законодавстві України / О. Навроцький // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 3. – С. 145–148. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_3_33 (дата звернення: 17.10.2018).

31. **Нагорна, В. В.** Класифікація прав дітей з особливими потребами в системі прав людини: загально-теоретичні аспекти / В. В. Нагорна // Університет. наук. зап. : наук. часопис / Хмельниц. ун-т упр. та права, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – Хмельницький, 2015. – № 3. – С. 13–22. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2015_3_4 (дата звернення: 17.10.2018).

32. **Нікопольська, К. В.** Конституційно-правовий статус дитини в Україні : правове регулювання та проблеми правозастосовчої практики / К. В. Нікопольська

// Право.ua. – 2017. – № 1. – С. 51–58. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pravo_2017_1_11 (дата звернення: 16.10.2018).

33. **Проценко, Т. О.** Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення культурних прав дітей в умовах проведення антитерористичної операції в Україні / Т. О. Проценко, А. В. Пшенична // Наука і правоохорона. – 2017. – № 1. – С. 5–11. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2017_1_3 (дата звернення: 16.10.2018).

34. **Пшенична, А. В.** Правові підстави забезпечення прав дітей внутрішньо-переміщених осіб на освіту в умовах проведення антитерористичної операції в Україні / А. В. Пшенична // Наука і правоохорона. – 2015. – № 4. – С. 101–105. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2015_4_17 (дата звернення: 16.10.2018).

35. **Резнік, Г.** Право дитини на освіту в міжнародних актах та законодавстві України / Г. Резнік // Юрид. Україна. – 2015. – № 4/5. – С. 72–77. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2015_4-5_14 (дата звернення: 16.10.2018).

36. **Селюков, В. С.** Право дитини на освіту: забезпечення реалізації можливостей та автономності / В. С. Селюков // Право і Безпека. – 2015. – № 2. – С. 38–45. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2015_2_10 (дата звернення: 16.10.2018).

37. **Смульська, А. В.** До питання законодавчого забезпечення реалізації права людини на освіту: український та зарубіжний контекст / А. В. Смульська // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2016. – Вип. 22. – С. 13–15. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPR_2016_22_4 (дата звернення: 16.10.2018).

38. **Толкачова, Г. В.** Гарантії прав та свобод дитини: поняття, правова природа та їх класифікація / Г. В. Толкачова // Часопис Київ. ун-ту права : укр. наук.-теорет. часопис / Київ. ун-т права НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2015. – № 1. – С. 65–68. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2015_1_17 (дата звернення: 22.11.2018).

39. **Філіпська, Н. О.** Проблеми реалізації прав дітей з обмеженими можливостями в Україні / Н. О. Філіпська // Прикарпат. юрид. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Івано-Франківськ, 2015. – Вип. 3. – С. 82–85. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2015_3_17 (дата звернення: 17.10.2018).

40. **Черних, О.** Соціально-педагогічний вимір поняття «права людини в Інтернеті» / О. Черних // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2016. – № 4. – С. 457–466. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2016_4_62 (дата звернення: 16.10.2018).

III. ЗАХИСТ ПРАВ ТА СВОБОД ДИТИНИ

41. **Алексєєнко, Т. Ф.** Тенденції трансформації виховної функції сім'ї та основні пріоритети сучасної державної політики у захисті прав дитини в Україні / Т. Ф. Алексєєнко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т проблем виховання. – Київ, 2016. – Вип. 20. – С. 25–35. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2016_20\(1\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2016_20(1)_5) (дата звернення: 26.09.2018).

42. **Бандурка, І. О.** Реформування законодавства щодо захисту прав та свобод дитини від злочинних посягань / І. О. Бандурка // Право.ua. – 2017. – № 2. – С. 86–91. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pravo_2017_2_16 (дата звернення: 26.09.2018).

43. **Бандурка, І. О.** Соціально-правове забезпечення як передумова кримінально-правового захисту дітей / І. О. Бандурка // Наше право. – 2015. – № 5. – С. 94–97. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_5_17 (дата звернення: 26.09.2018).

44. **Біла-Кисельова, А. А.** Реалізація спеціального принципу міжнародного захисту прав дитини – принципу найкращого забезпечення інтересів дитини у внутрішньому праві України / А. А. Біла-Кисельова // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Юридичні науки : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2015. – Вип. 1, ч. 4. – С. 173–177. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2015_1%284%29_35 (дата звернення: 22.11.2018).

45. **Бойчук, Д. С.** Щодо питання місця права на захист у системі прав людини / Д. С. Бойчук // Проблеми законності : зб. наук. пр. / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2017. – Вип. 136. – С. 15–20. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2017_136_4 (дата звернення: 26.09.2018).

46. **Бурлака, О. С.** Щодо міжнародно-правових стандартів соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства й батьківства / О. С. Бурлака // Прикарпат. юрид. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Івано-Франківськ, 2015. – Вип. 3. – С. 25–29. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2015_3_7 (дата звернення: 04.10.2018).

47. **Венцель, Н. В.** Правовий захист дітей від насильства та жорстокого поводження / Н. В. Венцель // Народна освіта : електрон. наук. фах. вид. / Київ. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів, Ін-т педагогіки НАПН України, Міжнар. освіт. фонд ім. Ярослава Мудрого. – Біла Церква, 2016. – Вип. 3. – С. 17–23. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2016_3_5 (дата звернення: 04.10.2018).

48. **Голова, Н. І.** Теоретичні засади вивчення принципів соціально-педагогічного захисту дітей та молоді в практичній діяльності соціальних працівників / Н. І. Голова // Зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2017. – Вип. 28. – С. 28–38. – Бібліогр.: 5 назв.

49. **Дакал, А.** Державна політика у сфері захисту прав дітей: принципи, завдання та засоби реалізації / А. Дакал // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетров. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпро, 2016. – Вип. 3. – С. 59–65. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2016_3_10 (дата звернення: 15.10.2018).

50. **Дакал, А. В.** Політична культура як детермінанта функціонування механізмів державного управління у сфері захисту прав дітей / А. В. Дакал // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Серія: Державне управління. – 2016. – № 4. – С. 72–77. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2016_4_12 (дата звернення: 09.10.2018).

51. **Дакал, А. В.** Формування та реалізація державної політики щодо захисту прав дітей: аксіологічний вимір / А. В. Дакал // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при

Президентів України. – 2015. – № 2. – С. 57–62. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2015_2_10 (дата звернення: 15.10.2018).

52. **Домбровський, К.** Імплементация Україною інструментів Ради Європи у сфері захисту соціальних прав дорослих та дітей: здобутки та проблеми / К. Домбровський // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса, 2017. – Вип. 2. – С. 58–61. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2017_2_13 (дата звернення: 14.10.2018).

53. **Інклюзивна освіта: крок за кроком** : проект: Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю : метод. посіб. / Всеукр. фонд «Крок за кроком» ; [уклад. Наталія Софій]. – Київ : Плеяди, 2015. – 51 с. – (Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком»). – Бібліогр.: с. 51.

54. **Кайтанський, О. С.** Юридичні гарантії права дітей і сімей з дітьми на соціальний захист за актами ЄС та Ради Європи / О. С. Кайтанський, К. В. Бориченко // Право та інновації. – 2016. – № 3. – С. 104–109. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2016_3_19 (дата звернення: 12.10.2018).

55. **Когут, Н. Д.** Проблемні питання захисту базових прав дітей на життя, здоров'я та матеріальне забезпечення / Н. Д. Когут // Часопис Київ. ун-ту права. – 2015. – № 4. – С. 165–171. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2015_4_38 (дата звернення: 12.10.2018).

56. **Коломоєць, Н. В.** Міжнародні стандарти як основа захисту прав дитини на національному рівні / Н. В. Коломоєць // Вісн. Харків. нац. ун-ту внутр. справ : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – Вип. 3. – С. 100–106. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2015_3_16 (дата звернення: 12.10.2018).

57. **Корнієнко, Т. М.** Соціально-педагогічні проблеми захисту дітей на початку ХХ століття / Тетяна Миколаївна Корнієнко // Вісн. Глухів. нац. пед. ун-ту ім. Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. / МОН України, Глухів. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. – Глухів, 2017. – Вип. 3. – С. 304–312. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2017_3_41 (дата звернення: 22.11.2018).

58. **Кривов'яз, О. В.** Захист прав дитини в умовах збройного конфлікту / О. В. Кривов'яз // Правничий вісн. Університету «КРОК» : зб. наук. пр. / Ун-т економіки та права «КРОК». – Київ, 2017. – Вип. 27. – С. 80–85. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvuk_2017_27_11 (дата звернення: 22.11.2018).

59. **Кудрявцева, О. М.** Генезис і перспективи утвердження та захисту конституційних прав і свобод дитини в Україні / О. М. Кудрявцева // Наше право. – 2015. – № 2. – С. 28–34. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_2_7 (дата звернення: 09.10.2018).

60. **Кудрявцева О. М.** Конвенція ООН про права дитини 1989 року: сутність, зміст, перспективи розвитку правозахисного потенціалу / О. М. Кудрявцева // Бюл. М-ва юстиції України. – 2015. – № 3. – С. 42–50. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2015_3_16 (дата звернення: 09.10.2018).

61. **Левківська, С. А.** Судовий захист прав та інтересів дитини (окремі проблеми) / С. А. Левківська // Приватне право і підприємництво : зб. наук. пр. / НДІ приват. права і підприємництва Нац. акад. правових наук України. – Київ,

2016. – Вип. 15. – С. 57–61. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2016_15_16 (дата звернення: 09.10.2018).

62. **Левківський, Б. К.** Способи захисту прав та інтересів дитини від зловживання батьківськими правами / Б. К. Левківський // Приватне право і підприємництво : зб. наук. пр. / НДІ приват. права і підприємництва Нац. акад. правових наук України. – Київ, 2017. – Вип. 17. – С. 73–78. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2017_17_18 (дата звернення: 26.09.2018).

63. **Магда, С. О.** Захист прав дітей в умовах воєнного стану / С. О. Магда // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право : зб. наук. пр. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2015. – Вип. 20. – С. 88–92. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPR_2015_20_21 (дата звернення: 26.09.2018).

64. **Мисько, В.** Соціально-правовий захист дитини як основа педагогічної діяльності Януша Корчака / В. Мисько // Людинознавчі студії : зб. наук. пр. Дрогобиц. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Серія: Педагогіка / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2015. – Вип. 1. – С. 101–109. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2015_1\(33\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2015_1(33)_14) (дата звернення: 16.10.2018).

65. **Сірант, М. М.** Механізми міжнародного права щодо захисту прав дитини / М. М. Сірант // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Юридичні науки : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2015. – № 824. – С. 164–168. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_27 (дата звернення: 16.10.2018).

66. **Соціально-правовий захист дітей в Україні** : монографія / [авт. кол.: Б. І. Андрусішин [та ін.]. – Київ, 2017. – 263 с. – Бібліогр.: с. 241–245.

67. **Сухонос, В. В.** Діяльність органів прокуратури по захисту прав і свобод дітей в умовах європейської інтеграції (погляд в майбутнє) / В. В. Сухонос // Правові горизонти. – 2017. – № 3. – С. 148–151. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ln_2017_3_28 (дата звернення: 16.10.2018).

68. **Француз, А. Й.** Загальна характеристика захисту прав дитини: теоретико-правові аспекти / А. Й. Француз, К. В. Перепадін // Правничий вісн. Ун-ту «КРОК» : зб. наук. пр. / Ун-т економіки та права «КРОК». – Київ, 2017. – Вип. 28. – С. 12–16. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvuk_2017_28_4 (дата звернення: 17.10.2018).

69. **Фрідманський, Р. М.** Захист прав дитини: окремі питання теорії та практики / Р. М. Фрідманський, С. В. Россоха // Право і сусп.-во. – 2015. – № 6. – С. 73–77. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_6_15 (дата звернення: 16.10.2018).

70. **Цибулько, Л. Г.** Минуле та сучасне у проблемі захисту прав дітей / Л. Г. Цибулько, О. О. Ковнеров // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, НДІ духов. розвитку людини, каф. «ЮНЕСКО» «Духовно-культурні цінності виховання та освіти». – Северодонецьк, 2017. – Вип. 1. – С. 209–217. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2017_1_25 (дата звернення: 16.10.2018).

71. **Чи захищені права дітей в Україні?** / підгот. Анастасія Бугайчук // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 4–5. – Бібліогр.: 4 назви.

72. **Чижов, Д.** Соціально-правовий захист прав дітей в умовах проведення АТО в Україні / Д. Чижов // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 1.

– С. 96–101. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_1_19 (дата звернення: 16.10.2018).

73. **Ярошук, А. В.** Основні принципи захисту прав дитини / А. В. Ярошук // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» = International scientific journal = Международный научный журнал. – 2017. – № 16. – С. 91–94. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_16\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_16(2)_23) (дата звернення: 16.10.2018).

IV. СЦЕНАРІЇ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ, УРОКІВ

74. **Болотна, Т.** Право дітей – жити у світі без насильства : виховний захід для учнів 9–11-х кл. / Таїсія Болотна // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 41–45. – Бібліогр.: 6 назв.

75. **Виклюк, С.** Права дитини. Урок для учнів 3-го класу [Електронний ресурс] / С. Виклюк // Освіта.ua. – Текст. дані. – [Україна, 2018]. – Режим доступу: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/initial/2181/ (дата звернення: 16.10.2018).

76. **Все про права дитини** [Електронний ресурс] : [добірка виховних заходів для учнів початкових класів] // Портал вчителів початкових класів «Урок». – Текст. дані. – [Україна, 2018]. – Режим доступу: http://www.yrok.net.ua/load/vikhovna_robota/vse_pro_prava_ditini/161 (дата звернення: 16.10.2018).

77. **Гаврилова, О. М.** Знай свої права, дитино! : година спілкування / О. М. Гаврилова // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2018. – № 3. – С. 21–24.

78. **Гаврилюк, Г.** Виховний захід: «Права дитини – вивчай сумлінно!» [для учнів 5–8 класів] [Електронний ресурс] / Ганна Гаврилюк // На урок : освіт. проект. – Текст. дані. – Україна, [2017]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-prava-ditini---vivchay-sumlinno-12009.html> (дата звернення: 16.10.2018).

79. **Геращенко, Т. О.** Громадяни України. Права й обов'язки громадян : урок курсу «Я у світі» у 3-му кл. / Т. О. Геращенко // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 9. – С. 7–13.

80. **Коряченко, Л. В.** Сценарій виховної години для 3 класу на тему: «Подорож в країну Прав дитини» [Електронний ресурс] / Л. В. Коряченко // На урок : освіт. проект. – Текст. дані. – Україна, [2017]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/podorozh-v-kra-nu-prav-ditini-723.html> (дата звернення: 16.10.2018).

81. **Крикун, Л.** Права та відповідальність дитини в Україні / Л. Крикун, О. Коваль // Історія та правознавство. – 2015. – № 6. – С. 2–5. – Бібліогр.: 9 назв.

82. **Кучерява, О. В.** Права й обов'язки : вихов. захід з правового виховання для учнів 3–4-х кл. / О. В. Кучерява // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 103–105. – Бібліогр.: 3 назви.

83. **Нагорнюк, В. О.** Права та обов'язки громадян України. Діти та їхні права : правознавство. 10 кл. / В. О. Нагорнюк // Історія та правознавство. – 2018. – № 9. – С. 27–31.

84. **Нагорнюк, В. О.** Право на освіту в Україні : правознавство. 9 клас : [розробка комбін. уроку] / В. О. Нагорнюк // Історія та правознавство. – 2018. – № 12. – С. 18–21.

85. **Насалик, Н. В.** Конспект уроку на тему: «Права дітей» [для учнів 9 класу] [Електронний ресурс] / Насалик Наталія Василівна // Всеосвіта. – – Текст.

дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-na-temu-prava-ditej-7558.html> (дата звернення: 16.10.2018).

86. **Пабат, Т. В.** Декларація прав дитини. Основний Закон держави. Обов'язки батьків та дітей : урок курсу «Я у світі» у 3-му кл. / Т. В. Пабат // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 62–65.

87. **Селезька, Т.** Твої права й обов'язки : урок-гра для учнів 5-х кл. / Тамара Селезька // Шкільний світ. – 2018. – Січ. (№ 2). – С. 34–39.

88. **Соколінська, В. В.** Сценарій виховного заходу «Права та обов'язки дитини» [для учнів 9–10 класів] [Електронний ресурс] / Соколінська Вікторія Володимирівна // Освітній портал «Академія». – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://academia.in.ua/content/stsenariy-vykhovnoho-zakhodu-prava-ta-obovyazky-dytyny> (дата звернення: 22.11.2018).

89. **Сюрха, Т.** Обстоювання прав дітей : засідання пед. ради / Тетяна Сюрха // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 18–24. – Бібліогр.: 10 назв.

Третяк, О. Формування ціннісного ставлення до людини в молодших школярів : [у статті представлено орієнтовну програму для учнів 1–4 класів «Формування ціннісного ставлення до людини в молодших школярів», а також сценарії виховних годин для учнів початкової школи] / Ольга Третяк // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 26–33. – Бібліогр.: 5 назв.

90. **Турчак, Т. С.** Урок з правознавства (9 клас). Тема: «Права, свободи й обов'язки людини й громадянина» / Тетяна Сергіївна Турчак // Сучас. урок. – 2017. – Ч. 1. – С. 184–190.

91. **Хоруженко, В. М.** Права і обов'язки дитини [Електронний ресурс] : [сценарій виховного заходу для учнів початкових класів] / Хоруженко Валентина Миколаївна // Острів знань. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-66019E2ED842B/list-AAB774EB26> (дата звернення: 22.11.2018). – Назва з екрана.

92. **Шкатула, О.** Я – людина, тому маю права... : правова вікторина для учнів 10–11-х кл. / Олександр Шкатула // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 46–47.

93. **Шурін, Л.** Права і свободи людини : урок для учнів у 9–11-х кл. : [розробка уроку-презентації проєктів] / Лариса Шурін // Сучас. шк. України. – 2016. – № 5. – С. 34–40. – Бібліогр.: 4 назви.

94. **Юрчак, М. М.** Права дитини [Електронний ресурс] : виховна година, 5–9 кл. / Юрчак Марта Михайлівна // Шкільне життя : вчителям, учням, батькам. – Текст. дані. – [Україна], 2017. – Режим доступу: <https://www.schoollife.org.ua/479-2017/> (дата звернення: 22.11.2018). – Назва з екрана.

95. **Яроменко, В. І.** Які права і свободи має людина : практичне право. 9 клас / В. І. Яроменко // Історія та правознавство. – 2017. – № 12. – С. 24–26.